אמר והוא שקרבה חטאתו בסוף אבל אי קרבו שלמים בסוף מותרן שלמים א"ר זעירא אפילו קרבו שלמים לבסוף הלכה[ב] [א]אחת היא בנזיר שתהיה מותרה נדבה מתניתא מסייעא לדין ומתניתא מסייעא לדין מתניתא מסייע לרבי זעירא (אפילו) אלו הן מעות סתומין כל שדמי חטאת [ב]מיתות מעורבות בהן ואפי' הפריש דמי חטאת[ג] מתוכה מעות סתומין הן מתניתא מסייעא לרב חסדא [ג]אלו[ד] [ה] לחטאתי והשאר לשאר נזירותי ומת מועלין בכולן ואין מועלין במקצתן ולא אמר אם מת יפלו לנדבה רב חסדא אמר מותר לחמו של נזיר יורקב א"ר יוסי ויאות להקריבו בפני עצמו אין את יכול שאין לך לחם קרב לעצמו להקריבו עם נזירות אחרת אין את יכול שאין לך נזירות באה בלא לחם לפום כן צריך מימר מותר לחמו של נזיר יורקב סברין מימר הוא לחמו הוא מותר נסביו [א]אמר רבי יוסי בר רבי בון מותר נסביו קדשים קדשים אינון ויפלו לנדבה [ו]על דעתיה דרבי יוסי [ב]בר רבי בון שמואל אליבא דרב חסדא במותר [ג]נסכים ורבי חייא (חסדא) אלעזר שלשתן אמרו דבר אחד רבי חייא (חסדא) אהן דאמרן שמואל דאמר רבי יוסי עד דאנא תמן שמעית קל רבי יהודה שאיל לשמואל הפריש שקלו ומת א"ל יפלו לנדבה [ה]רבי אלעזר אומר מותר עשירית האיפה שלו רבי יוחנן אמר יוליכום לים המלח רבי אלעזר אומר יפלו לנדבה:

הלכה ה מתני' [1]מותר שבים לשבים מותר שבוי לאותו שבוי מותר עניים לעניים מותר עני לאותו עני מותר [ז] המתים למתים מותר המת ליורשיו רמ"א מותר המת יהא מונה עד שיבא אליהו רבי נתן אומר מותר המת בונין לו נפש על קברו: **גמ'** [ח] גבו לו בחזקת שאין לו ונמצא שיש לו ר' ירמיה סבר מימר מותר המת ליורשיו אמר ליה רבי אידי דחוטרא הגע עצמך דלא כוונן אלא ליה אמר ליה אנא לא אמרית את מנן לך תני בשם רבי נתן מותר המת יבנה לו נפש על קברו ויעשה לו זילוף על גבי מטתו תני[ט] אין פודין שבוי בשבוי ואין גובין טלית בטלית [1]ואין ממחין ביד פרנסים לכך תני[י] רשב"ג אומר [ג] [יא]אין עושין נפשות לצדיקי דבריהם הן הן זכרונן רבי[יב] יוחנן הוה מסמיך [יג]ואזל עאל ר' חייא בר אבא והיה רבי אלעזר חמי ליה ומטמר ליה מקמיה ואמר הלין חרתי מליהון הדין בבלאה עביד ביה חדא דלא שאיל בשלומיה וחדא מיטמר א"ל רבי יעקב בר אידי כך נהיגין גבהון דזעירא לא שאיל בשלומיה דרבה דאינון נהגון ומקיימין [1]ראוני נערים ונחבאו וישישים קמו עמדו אמר [יד]להו למיעבר [יה]קמי דאדורא צלמי א"ל מה את פליג ליה יקר עבור קמוהי וסמי עיני א"ל יאות ר' אליעזר עביד דלא עבר קמך ועוד[טו] עביד הא בבלאה דלא אמר שמעתא משמיה נכנסו לפניו רבי אמי ור' אסי אמרו לו ר' [1] כך היה מעשה בבית הכנסת של טרסיים בנגר שיש בראשו גלוסטרא שנחלקו רבי ומחלקו כו אם מותר להשתמש בו בשבת לגעול בו הלכה ר"א אומר ורבי יוסי מתיר

ריבב"ן

למעבו והכא אמ אמר מן לרבות אמר ר' מנא הכא נמי מן למעבו מיעוט שאינו בא כן ר' שיש מיעוט שאינו בא נקבה וגבי אשם נמי מן למעבו הוא שאינו בא אלא מן האילים בלבד. התיבו והא כתיב ואם מן הצאן קרבנו מן הכשבים או מן העזים לעולה מעתה מותר הפסח בא עולה אמר ר' אבין משום דבר שהוא לאכילה לדבר שהוא לאכילה ואין משום דבר שהוא לאכילה לדבר שאינו לאכילה אמר ר' יוסי משום קדשים קלים לשם קדשים קלים ואין משום קדשים קלים לשם קדשי קדשים וכפ"ק דזבחים (דף ט.) אמר רב נתמן אמר רבה בר אבוה מנין למותר הפסח שקרב שלמים שנאמר חגמת פסח לה' אלהיך צאן ובקר ומי פסח בא מן הבקר אלא מותרו בא לדבר הבא מן הבקר והיינו שלמים: **מותר נזירים.** הפריש מעות לנזיר מזירין ולא פי' למי [מותר לנזירים]: **מותר שבוים.** אינו פירש למי שיהא [**מותר לשבוי**]. לאותו שבוי דלעכרו נדר אפי' אם ישתרר: **מותר המת.** לתכריכין ולהוצאת קבורתו ליורשיו בפרק נגמר הדין (ד' מח) אבי ורבא פירשו טעמייהו דהכי תנאי אבי מתרן לטעמיה דס"ע דחומה ללוז מלבה היא ת"ק סבר כי מיבנו ליה יורשין אחיל זילוחיה גבי יורשין ור"מ מספקא ליה אי מחיל אי לא הלכך יהא מונה עד שיבא אליהו ור' נתן פשיטא ליה דלא מחיל הלכך יעשה נפש על קברו נפש עבד מצנה על קברו לזכר פלוני. ירושלמי נבו בחזקת שאין לו ונמצא שיש לו סבר ר' ירמיה למימר מותר המת ליורשיו א"ל ר' אמי דחוטרי הגע עצמך דלא כוונן אלא ליה אמר ליה אנא לא אמרית אלא מנן לך תני בשם רבי נתן מותר המת יבנה לו נפש על קברו ויעשה לו זילוף על גבי מטתו אין פודין שבוי בשבוי ואין גובין טלית בטלית ואין ממחין ביד פרנסים לכך תני רשב"ג אומר אין עושין נפשות לצדיקי דבריהם הן הן זכרון רבי ויפלו לנדבה אלמא אע"ג שכבר הופרש מהן דמי מעלה כיון שהיה דמי מעלה מעורבין בהן כך נתקבלה ההלכה שיהא מותר נדבה בכל ענין שיהא מותר ר"ש אפילו קרב שלמים לנפשו שדמי מעלה כבר הופרש מהן מ"מ הוה מותר נדבה כיון שדמי מעלה היו מעורבין בהן שכן היתה ההלכה: **ואפילו יבא חלי לעולה כו'.** אלמא אם הופרש מהן דמי מעלה ונשארו דמי שלמים לבסוף מותרן קרב שלמים ויביאו כו"ת: **שאין לך לחם.** שלא מצינו שיהא לחם קרב כאני עצמו: **שאין לך נזירות בלא לחם.** דמתחילה בשקרבו שלמים על עצמו נתחייב להביא לחם משל עצמו: **שכרון מימר.** שכרון בני הישיבה לומר: **הוא מוקר נסכים.** דשניהן יקרבו: **קדשי קדשים אינון.** ומותרן נדבה: **ע"ד דרבי יוסי בר ביסין.** דאמר נסם ר"מ דמותר נסכים יפלו לנדבה הוילו לקדשי קדשים הן: **אמר ליה יפלו לנדבה.** דשקלים לקדשי קדשים נתין: **עשירית האיפה.** קדשי קדשים היא דכתיב בה חטאת: **מתני' נגו לו כחוקת שאין לו.** שבבר שאין לו מלא ונמצא שיש לו: **ר' ירמיה סבר.** למפשט הן בעין מממני דקמני מותר המת ליורשיו דהך נמי למותר המת דמיא: **דחטרי.** שם מקום: **הגע עצמך.** כלומר תעיין בזה ותמצא דלא דמיין אהדדי: **דלא כוונן אלא ליה.** שהותנים לא כוונו אלא ליה ולא ליורשיו והכא דיון שיש לו ולא יוקח מהם כלום לגרבו ויורשיהם יטלו הכל אחעמא דהכי ודלא לא התנדבו וכי קתני שמתני' מותר המת ליורשיו הייט שנותר ממעות נדבתם אחר שנעשה לורבי ליורשיו דאמרי' דעשייהו דהמתנדבים דאחעמא דהכי אתנדבו בתחילה אחם שיתותר שיהא ליורשיו דא"א לכמלכה: **אגא לא אמר אם מנ'.** כדאמרינן בעלמא רבי לא שנה מיין נזיר: **יבנה לו נפש על קברו.** כלומר בנין לו ציון שיהא זכר לנפשו שע"י יזכר נפשו ויהא כבוד למת: **וזילוף ביין ע"ג מטתו.** לרש טוב: **ר' הוא מסמך.** היה מתמן ונשא עליו מפני שר"ר הוא בעל בשר כדאמרי' בברכות (ד"ש כ) לו מפני שהיה נגות עיניו תרוכות כדאמרי' בב"ק (קי"ז ב) ולא היה יכול לראות הדרך ילך בה: **ג"ל מסו למעבר.** ר' יעקב חזא בי ר"ש דעביין לא קבל פיום' דידי' ועוד נקיט ליה בלבוש על ר' אלעזר לדבר אחר וגם מתון תשובה בעיא זו ילמוד ר"י ממנו כי שפיר עביד שהשמין את עצמו כמו שפיים יאות ר"א עביד כו' ועיין במפרשים: **קמי דאדורו.** לפני אלם יום פפרים נוכרן להדיא קמי דאלילים: **מה את פליג יקר.** כלומר מה כבוד תחלוק לה בשבבך לפני כלומר בלא עשיית שום כבוד אין בהעברה לחוד שום כבוד ר"מ מה את פליג יקר לאחה אחה תולק כבוד לאלילים כמה שאין אחה רוצה לעבור לפני כאילו אחה ירא ממנה אדרבה עבור לפני וזאב תראה כי אינך ירא ממני' וכיון שהשיב ליה ר"י דבמה שאינו עובר נראה כמחייבא ממנו לזה ל"ל יאות עביד ר"א כו': **ומסי מינו.** התלונן ממנה כמ"ש עינים להם ולא יראו: **נכנסו לפניו ר"מ ור"א.** לפיהו ולדבר על לבו שלא יכעוס על ר"א כדי שלא יפא מה שלא מהך עובדא בנכסי"ג של טרסיים: **נגר שיש בראשו גלוסטרא.** שרחטו אחד עב ורחוח בו

עקיבה משום פסח לכך בשמיקה פטול: **והוא שקרבה** וכו'. אמתניתין קאי הא דתנן מותר מזיר לנדבה דוקא שקרב החטאת לבסוף שהמזיר מביא ג' בהמות חטאת ועולה ושלמים ושקרב החטאת לבסוף ה"ל מותר חטאת שהוא לנדבה: **כ"ג אלו הן מעות סתומים כל שדמי חטאת.** שמתו בעליהן היו מעורבות בהן ואפילו הפרישו הבעלים בהיהן דמי חטאת המתוקן אפ"ה ה"ל כמעות סתומין ואלו עדיין הן מעורבין הן מעולין והיינו כרבי זעירא: **כ"ג אלו [ב]מיתות ומם דמי חטאת יאלו ליס המלח לא נסיון ולא מועלים והפאר רוזה לבביא בסן עולה יבא שלמים יבא ומועלין בכולן ואין מועלין במקצתן כ"ה כתוספתא פ"ק דמעילה.** ה"ה דאין מועלין במקצתן דלמא דמי שלמים ניטו ואין מועלין בשלמים: **ולא אמר אם מת יפלו לנדבה.** כמותר חטאת והיינו כרב חסדא: **אלו [ג]לך לחם וכו'.** אגא מגינו שיהא לחם קרב בפני עצמו: **שאין לך נזירות בלא לחם.** דמתחלה בשקרבו שלמים עצמו נתחייב להביא לחם משל עצמו: **לפום כן.** כמו לפיכך: **סברין מימר.** סברוה בני הישיבה לומר היינו מותר לחמו היינו מותר נסכיו דשניהן יקרבו: **קדשי קדשים אינון.** וקדשי קדשים מותרן נדבה: **אהן דאמרן.** הא דתמרן דסוכר ר"מ דמותר לחם דוקא הוא דיקרב אבל מותר נסכים לא דקדשי קדשים הן: **ג"ל יפלו לנדבה.** דשקלים לקדשי קדשים נתין: **ר"מ אומר יפלו לנדבה.** ובשירים האיפה קדשי קדשים היא דכתיב בה חטאת:

הלכה ה מתני' מותר שבוים. אם נבו לדקה לגורך פדיון שבוים ויתותר שיתרים עד שיפדו כמה שבוים אחרים אבל אם פירשו לשבוי זה זכה אותו השבוי בותר: **מותר עני.** אם נבו מעות לקנות לו מלבוש ומותר נתמנן המותר לאותו עני: **מותר הפסים.** אם נבו מעות לגורך קבורת אם מתה המותר לקבורת מתים אחרים אבל בשל אם זה המותר ליורשיו דאחוזי אחיל המת זילוחיה לגבי יורשיו: **יהא מונה עד שיבוא אליהו.** מספקא ליה לי' אחיל המת זילוחיה לגבי יורשיו אי לא הלכך יהא מונה: **בונין לו נפש על קברו.** פשיטא ליה לר' נתן דלא אחיל הלכך בונים לו מצבה על קברו מאותו מותר שבבר זכה בו המת: **גבו לו.** לגרבי המת שבבר שאין לו גרבי קבורה ונמצא שיש לו: **מותר המת ליורשיו.** ולא זה לאותה המת דמיא והבי הוא ליורשיו: **הגע עצמך.** אמור לנפשך דלא דמיין שבאתנין לא כיונו אלא לוכות להמת וכיון שיש לו לא זכה בו המת מעולם ואין חבו יורשיו בו הלכך מחוברין אותו להנתנים אם אפשר אי מניחין לגורך מתים אחרים: **א"ל.** ר' ירמיה בכעס על בדריו הלא אין אתה יודע אלא מה שאמרתי לך ודבר זה לא אמרתי לך ומנא לך להשיב: **אין פודין שבוי בשבוי.** אם נבו מעות לגורך שבוי זה לחזור לשבותו לגורך שבוי **בעלים.** אם נבו מעות לקנות בהן עלים אחר: **ואין ממחין כיד פרנסין.** ובן הנגלין לעשות בך לשנות הלדקות למה שגרייכין אותן ביותר דמעיקרא אחעמא דהכי ניתנו שאם יצטרכו שישנו אותן הנגלין: **דברייהן.** שאותרתן דבר הלכה משמן וזה זכרונן: **ר"ז הוא מסמך.** לשי שבעל בשר היה אוכל בהשבון על אדם אחר בהלכותו: **ג"ל הוא מסמך ואזיל על ר"מ בר אבא.** ובוה ר"מ רואה ר' יוחנן עובר ובומן עצמו בפנינו אלא ירמאנו: **מרמין מילין** וכו'. שני דברים רעים עשה ר"מ זה שעלה מבבל כמאי דעמון עצמו אחא שגרמה שאין זה כבודו שיאחל בשלומי ועוד גדולה מזו גרמה שאינני כבודי לדבר עמו לכך הוא מעמיד עצמו: **כך.** המגנה בבבל שהקטן אינו שואל בשלום הגדול מפני כבודו של הגדול שהן מקיימין הן קבא דאחוי נערים ונחבאו וגו': **ג"ל ר' יעקב מהו למיעבר קמי.** אלם שאמר אחדורא: **ג"ל.** ר"י מה אתה חולק ליה בכוד שאין אתה רואה לעבור לפניו בלא תשובה אלא עביר לפניו ומסי עיניו: **ג"ל.** רבי יעקב ג"כ שפיר עביד ר"ש אלא עבר לפניך כיון דעהיגין אלין הקטן שואל בשלום הגדול דין הוא שיעמוד מפניו: **ועוד עבד וכו'.** ג"ל רבי יוחנן לר' יעקב יעיד אחת עבה לי ר"ש הנגלי הזה שאמר דבר הלכה שמעת ממני ולא אמרה משמי: **כנגר שיש בראשו גלוסטרא.** שרחטו עב ורחוי לשחיקה התומים ולשאר תשמים

משנת אליהו

ע"פ מ"ש הרמב"ם פ"ש מהל' מעה"ק הלכה ע"ש"ר הלכה עשירית הלשם אין בא אלא מזבה כבשים בלבד יש אשם בא מגזילי מון זה רש אשם בא מן הקנעים הריינו אשם ודוקא היה כבש בן שנה ואשם מעבלות ואשם תלוי ומעלות בהם כתיב אל והוא בן שנה שהי הלקר ליהא לגזרבה הבשם אשם אינו בא אלא מן האילים הבא אשם מזיר היה בא בבבש בן שנה אלא נרשע אינו בא אלא מן הבבשים המעמבו בשים דכתיב אשם מן הצאן קרבנו מן הבבשים אי מן העזים. ובקי"ע נדחק בסבוגיא זו לפרש מ"ש הרי עולה כו' הרי אשם כו' כדרך המוק בחנוכ: **כ"ג אלו הן מעות הסתומין כל שדמי חטאת המעורבין בהן אפי' נפלה כו'.** עיין בנזיר כ"ב ע' ועיין תוס' ד"ה אחר רבא ות"ש כו' ואין בר"מ היא אלא הרבה בבבלי אם ליקח אם לא הבוסמתא דנזיר ודמעולה שלמעיר: **כ"ג אלו [ג]אשלום כו'.** עי' תבא ד"ה אמר ר' הלכה ה **נגו לו בחוקת ש"ל ונמצא שש לו כו' ר' ירמיה** כו דלא כוונן אלא לי. עיין בפירושי ועוד יש לפרש לגורך שיהבה לא אשר נותר לי' שבעדיין לא מדי ולא נתנו לו אשם ר"מ אמר. מת. ב"ש ותלמ"ד מומרא בבבר זכה ומגיע ליורשיו ולבה"ו ולא כונן אלא ליה ויהא אינו בשולם ולא בעשית המצות לא יתן ליורשיו וחזו בבבר הבשמ"ם הלל"ב סי' ר' דעשת השאל ים לבבין בבר' הכ' ודעת הרמ"ם בבר' הל' יב' הבעות בבשיטין יו"ד סי' רכ"ב ס"ג ורבינו הגאון ב"ע בבאורו שם ס"ק ר"ד ט"ו ליין כ' הבעות ותבא תחילה לדעה הבם של יורשיו מעשם דמותר המת כו' ובהיינו ע"כ מעשמת דהיכ. ובבבר' הכ' מאב כ' הרמ"ם הקבבה דדוקא הינא בעשיות המצות שנבבות הממון בבבילה ובוהבר מבא"ר בס"ב אחדיבו דעתיהו דלבבי לא הבמדנו ועי"ש מבבא כל הירושלמי ולא ניתא ליה לפרש כי הדעות. דמ' ראשונה ס"ל לבבות כרבי ירמיה מבוא דמסקין ס"ל אחא לא מגן לן ודחה לא"ש הבע סי' ר"ר הלכה כרי. מבוא דמשמע ליה הבוגיא דקאמר בבבר ר' ירמיה כו' ואמ"ב דמחי' ר"ל אחא כו' לא קבבל הן אל בבבר כן ובהרמ"ם בס לא הבין בוגיא זו אל זה הן מ"ש ואין מתחין בין הבבבעים בכך ורבינו הגדול הוא לאבבבר לה בבוגיא זו ולבן לא הבין רבינו אלי אי לא אמר לא הבבבר לה בבוגיא